

Koroško Koroščem

Št. 46.

Celovec, dne 9. septembra 1920.

Izhaja dvakrat na teden.

Svobodno Koroško do Karavank!

10. oktobra 1920 bomo z našimi glasovalnicami odgovorili na jugoslovansko nasilstvo in grozodejstva zadnjih dveh let!

Dve šprahi — en rod.

Ljudska glasovanja v Nemčiji, tako na Slezviškem kakor na Vzhodnem in Zahodnem Pruskem so dokazala, da špraha ni ono, kar določi, kako ti je glasovati. Kajti na Slezviškem je veliko število ljudi, ki govorijo dansko, štimalo za Nemčijo. Na Vzhodnem Pruskem je bilo po statistiki več, kot dve tretjini Mazurov in Polakov, manj kakor ena tretjina Nemcev. In koliko štim so dobili Polaki? $2\frac{1}{2}$ procenta!! Na Zahodnem Pruskem, v okraju Stum, ki je štel še leta 1910 polovico Polakov in polovico Nemcev, so dobili Polaki le — 14 procentov. Na Vzhodnem Pruskem so dobili Polaki od 1650 občin le v 9! večino, v okraju Olecko, ki je do 70 procentov nenemški, je štimalo le 14 oseb za Polake!

Baramo se, kako je to mogoče? Odgovor je ta: Ne narodna prenapetost, ne špraha je ono, kar je odločilno za ljudsko voljo, za ljudsko mišljenje, temveč skupna kultura, skupna zgodovina, to je skupno življenje, eden del zaupa drugemu, vseh ljubezen do skupne domovine je ista.

In kar velja za glasovalna ozemlja na Nemškem, velja v isti meri za Koroško, morebiti še bolj, ker stoji tukaj Koroški Balkan nasproti. Slovenci in Nemci smo živeli tavižend let mirno vkup, Slovenci in Nemci so po svoji preteklosti to, kar imenujemo koroško ljudstvo,

dve šprahi — en rod!

Več rogov, več potokov je še-le ena reka, ki se zlivajo vanj. Tako je postal potom tavižend let **en rod**, iz koroških Slovencev in koroških Nemcev — **koroški rod, koroško ljudstvo, ozko zvezano medseboj!** In ta enota se ne da raztrgati od nikogar! Posebno pa, ko pridejo iz Jugoslavije vesti, ki nam glasovanje za enotna, nerazdeljena Koroško in s tem za avstrijsko nevojaško republiko še olajšajo. V ljubljanskem listu „Jugoslavija“, številka 202, beremo pomembne besede:

„Zadnji čas se je med našim kmetskim prebivalstvom znova začelo izseljevanje v Ameriko. Po naših vaseh, zlasti pod Ljubljano in dalje proti jugu gre vnovič glas, kakor **čudovita odrešitev**, upanje na srečo onostran morja. V časopisje so prišle doslej le neznatne vesti. V resnici pa je stvar **mного resnejša! V Ameriko se pripravlja vse, mlado in srednje starosti, možko in žensko, ubožno in manj ubožno.** Dozdaj so bile šele prve skupine; po razpoloženju in pripravljanju soditi, jim bodo sledili še **mного, mnogo tisoč!**“

To se nam zdi čisto umevno, ko primerjamo s tem ljubljanski „Slov. Narod“. V temu piše 21. avgusta t. l. nek A. B.: „Nedavno sem čital notico o potniku, ki se je vozil v gorenjskem vlakcu. Poleg njega so sedele ženske in zabavljale na obstoječe razmere in draginjo. Mož je bil užaljen in napisal, do po Gorenjskem gotovo hodijo kaki „plačani agenti, ki nalašč razburjajo ljudstvo“. Zmotil se je idealni Jugoslovan. Pri nas ni potreba pošiljati plačanih agentov, da bi širili med ljudstvom nezadovoljnost.

Moraš postati nezadovoljnej!

Cene se dvigajo, izvoz raste, zaupanje v vlado je umrlo, valuta (denar) pada . . .“

20. avgusta, torej en dan prej, pa je zavpil isti list na prvem mestu v velikih črkah:

„Poskrbite za življenske potrebščine prebivalstva!“

in piše: „Pri nas žalibog, ni zadostne uvidevnosti za najnujše potrebe prebivalstva. Zgodilo se je celo, da je bilo vsled slabe centralne uprave treba tekoči mesec odložiti izplačilo plač in mezd železniškemu osebju! S povzdignjenim glasom kličemo pokrajinski in centralni vladi, da je treba vse drugega umevanja za potreba prebivalstva. Ljudstvo ženete v obup s tako gospodarsko politiko! — Državen interes ni, da je v državi poleg preširnega bogastva ogromna večina

beračev in obupanih ljudi!“

Korošci in Korošice! Hočete še lepšega dokaza o sreči, ki bi vas čakala v „blagoslovljeni“ Jugoslaviji?! Sreča, ki vas čaka med „ogromno večino beračev in obupanih ljudi“, zategadelj obupanih, ker široko ljudstvo ne pride do svojih pravic in ne pride do besede! Tukaj vidite razliko med monarhijo in republiko! „V Ameriko se pripravlja vse!“ smo zgoraj brali v ljubljanskem listu. Ti vsi bežajo iz te nesrečne Jugo-, Srbo-slavije, mi Korošci pa naj silimo v njo, mi naj damo naše štite ravno za to Slavijo?!

Je „Jugoslavija“ nemčurka?

Od strani Jugoslovanov, ki hujskajo in hecajo pri nas na Koroškem ni dovolj lajanja o „sovražniku“ Nemcu, ni dovolj psovanja in zaničevanja vsega, kar nosi na sebi le duh nemščine. Že enkrat smo v zadnjem času imeli priliko, da pokažemo, kako pridejo s casom tudi Kranjci onkraj Karavank k pameti in s tem izpodbili trditve nesramnega in brezvestnega hujskanja jugoslovanskih priganjecev pri nas tu. Danes je nam na novo dana priložnost, našim rojkom tak resen glas, ki kliče tudi v Jugoslaviji k pameti, navesti. Ljubljanski list „Jugoslavija“ je pisala dne 22. avgusta t. l.:

„Nemčija se je pred svetovno vojno pripravljala prevzeti vodilno mesto v svetovnem gospodarstvu. Na to visoko stopnjo jo je dvignila njena obćudovanja vredna organizacija dela in strokovna usposobljenost. In še danes bo obnova svetovnega gospodarstva težko mogoča brez armade nemškega delavstva in nemških inženjerjev.

Zahteva prekomorskih krajev po evropskih industrijalnih izdelkih postaja vsak dan večja, in svetovni trg rabi Nemčijo ne samo kot odjemalko surovin, ampak še **bolj kot producentinjo visoko kvalificiranih industrijskih izdelkov.** Anglija ne krije s svolimi izdelki niti potrebščin lastnih kolonij. Tudi ameriški kontinent mora uvažati ogromne množine industrijalnih proizvodov. Pred vojno je te potrebe krila v velikanski meri nemška industrija, sedaj ta vsled pomanjkanja surovin deloma miruje. To se močno čuti v organizaciji svetovnega

gospodarstva, katerega obnova je mogoča le z obnovo nemške industrije. Danes ali jutri bodo uvidele to tudi njene bojne sovražnice od včeraj. Rusija, v kateri leže največji zakladi, se brez nemškega dela in podjetnosti nikakor ne bo gospodarsko reorganizirala. Pa ne samo oči ruskih ekonomov so obrnjene na Nemško temveč tudi poljski, rumunski, češki, ogrski in jugoslovanski ekonomski bodo morali navezati stike z Nemčijo, ako hočejo hitro in z neprevelikimi žrtvami povzdigniti gospodarsko življenje srednje in zapadne Evrope.

Jugoslavija stoji neposredno pred ureditvijo svojega gospodarstva. Današnje stanje, v katerem ne storimo prav nič v povzdigo naše gospodarske organizacije, se ne more dolgo vzdržati. Treba bo mnogo nakupovati. In treba je že danes pogledati, kje bomo kupovali. Zapadni evropski trg in ravno tako ameriški trg nam je predrag. Tam bomo kupovali le ono, česar nam ne more nuditi Čehoslovaška in Nemčija. Čas je, da se tega zavejo vodilni naši gospodarski politiki in po tem uravnajo našo trgovsko politiko.

Kdaj bo vas srečala pamet?

Ja- kdaj bo vas srečala? Vas menimo, ta del koroškega ljudstva, ki ste se lahkoverno in dobrosrčno dali ujeti od jugoslovanskih agentov in zdaj na vse grlo trobite v njih rog in se obnašate, kakor bi vas ne rodila koroška mati, kakor da bi ne imeli Korošca za očeta! Vas menimo, vam kličemo še ob ednajstih: Odprite oči, pogledajte okoli sebe, kaj vas čaka! Pogledajte v druge pokrajine, ki so jih „osvobodili — befrejali“ — brati Jugoslovani, kakor pravijo širokoustno zapeljivci! Pogledajte in videli boste, če imate sploh še oči v svojih glavah, odprite svoja ušesa, ki jih imate zdaj zamazane, nalašč namažane, da ne slišite glasov sprevidnosti in bridke resnice, videli in slišali boste, kako se godi tem „odrešenim“, „osvobojenim“ bratom!

Še pes ne zalaja!

da bi vsi poerkali! Tako skrbijo jugoslovanski, balkanski „brati“ za nje, to je delo teh osrečevalcev, delo države „kmetov in delavcev“, kakor pravijo tako lepo pri nas na Koroškem, da bi ujeli gimpelnov na njih limanice! Od tega sploh ne more biti govora, da bi imelo široko ljudstvo pravice, ganiti le eno besedo. A tudi življenje, ki ga želimo vsaki živini, ne dajo ti „osrečevalci“ svojim „osvobojenim bratom“.

Med drugimi pokrajinami, ki so jih Srboslovani leta 1918, po končani svetovni vojski osvojili, to je kratkomalo in surovo za se vzeli, ne da bi vprašali, ali hočejo tamošnji ljudi teh „osvoboditeljev“ in te „sijajne svobode“, je tudi Prekmurje — en del stare Ogrske, ki leži nad Hrvaškem (na eni strani) in ob strani Spodnjo-Štajerske. V ljubljanskem listu „Jugoslavija“ beremo v številki 201 sledeče pismo:

„Kamorkoli sem dospel v Prekmurju, in se razgovarjal z domačini, povsod so se pritoževali čez to in ono, in med drugim tudi, da jim razpadajo domovi, da se jim rušijo skednji, a da lesa za popravo stavb ne morejo dobiti nikjer. Tudi zime se boje, ker bodo brez kurjave.

Omeniti moram, da so skoro vsi gozdovi v Prekmurju last madžarskih grofov-veleposestnikov, ki so večinoma bežali čez mejo in so njihova posestva pod državnim nadzorstvom.

Ti grofje so prodajali les iz svojih gozdov raznim tvrdkam, ubogo ljudstvo pa je gledalo skozi prste. Naša deželna vlada je postavila vsa ta veleposestva pod nadzorstvo in je izdala odredbo, s katero prepoveduje sekanje lesa iz veleposestniških gozdov brez posebnega dovoljenja. Obenem je tudi razveljavila vse stare pogodbe, ki so bile sklenjene med grofovi in lesnimi tvrdkami.

Ta pravična odredba deželne vlade je ljudstvo zelo razveselila, ker je upalo, da pride do potrebnega lesa, ki ga hoče nakupiti po zakoniti ceni.

S to vladno odredbo pa ni bila zadovoljna madžaronska, židovska tvrdka Ujlaky—Hirschler v Dolnji Dubravi. Ta tvrdka je namreč sklenila l. 1912 z upravo vojvode Esterhazyja v Dolnji Lendavi pogodbo za dobavo lesa iz gozda Kobilje. Tvrdka bi plačala že obdelan les à 14 K za m³. Vložila je proti vladni odredbi priziv.

Približno pred dvema mesecema je krožil po Prekmurju židovski agent, ki je raznašal vesti, da je ministrstvo v Beogradu ugodilo prizivu tvrdke Ujlaky—Hirschler, ki bo smela sedaj izvažati les. Pravil je, naj ljudstvo nikar ne verjame tuk, uradu agrarne reforme: „Agrarna reforma vas vodi za nos, vara vas. Tvrdka Ujlaky—Hirschler je ugledna in bogata — in ima s čim mazati v Beogradu.“

Iz zanesljivega vira sem izvedel da je ministrstvo faktično ugodilo prizivu tvrdke Ujlaky—Hirschler. — Kaj poreče k temu ljudstvo, ko izve, si lahko mislimo!

Tvrdka ima sicer z upravo veleposestva Esterhazy staro pogodbo, vendar je vsako sekanje lesa po omenjeni vladni odredbi prepovedano. Posebno pa se prepoveduje v omenjeni vladni odredbi sekanje lesa v smislu toč. 10., namreč sekanje rezerv. Tvrdka pa se ni držala vladne odredbe, temveč je dala skrivaj posekati razen seče, določene za l. 1920, tudi vso rezervno od l. 1914—19, česar bi ne smela storiti niti v smislu pogodbe.

Tvrdka je torej kršila pogodbo in bi morala biti vsled tega kaznovana. Ali namesto kazni, je dobila ugodno rešitev priziva! — Lepa vlada, kaj ne?!

Zdaj pa k računu! Tvrdka Ujlaky—Hirschler je kupila okrog 25.000 m³ obdelanega stavbnega lesa à 14 K = 350.000 krona. Ker znaša sedaj cena žaganemu lesu 2600 K za m³, dobi zanj tvrdka 65.000.000 K. Če odbijemo kupno ceno 350.000 K in stroške za žaganje in prevoz lesa, ostane še vedno nad 60 milijonov čistega dobička!!!

Torej židovska tvrdka zasluži na lahek in krivičen način 60 milijonov in čez, prebivalstvo pa bo brez streh in skednjov in bo zmrzovalo. Nad 60 občin v Prekmurju je zaprosilo za nakup tega lesa in že meseca aprila je bilo vloženih nad 1000 prošenj s strani revnih prebivalcev za nakup lesa po zakoniti ceni. Zdaj ne dobi nihče nič.

Naša država ima bržkone vse blagajne polne. Kaj bi s to vsotico! Naj jo ima raje madžaronska, židovska tvrdka! Lahko jo bo uporabila za propagando proti naši državi! Madžarski grofje, Szapary in drugi, zbirajo prostovoljce proti naši državi onkraj meje (to vedo v Prekmurju že vrabci na strehi), tu pa še podkupuje z lahko prisluženim denarjem ljudi proti naši državi. — In naša vlada? — Na roko jim gre! — Ali ste mar zakleti? Odprite vendar oči!!!

SHS davčni vijak.

Na kranjskem so „izdatno“ povišani vsi štajri. Zdaj pa pobirajo te zvišane davke še v dinarjih. Torej novo zvišanje za štirikrat! Korošci, tudi nam to?!

„Država brez poštenja!“

Huuu, zalajali boste, kaka je naša, vi rečete seveda, „nemčurska“ propaganda, kaj ne, gospodje Jugoslovani, „bratovci“ naši?!

Ja, imate že prav se tem, ko mislite, da gredó zgornje besede na bliščečo državo SHS, od vas toliko povišano Jugoslavijo! Nimate pa prav, ko mislite, da so zrastle take psovke na koroški zemlji, na uho vam povemo: Primite se sami za nos, kajti to pravijo Jugoslovani sami — onkraj Karavank. Lažete, boste zakričali! Ah ne, gospodički — možički, na naši strani se bori toliko resnice, da nam res ni treba laži. Poslušite!

„Jugoslavija“ poroča dne 22. avgusta t. l. ravno pod zgornjim napisom: Država brez poštenja: „V beogradski „Epohi“ piše glavni urednik (Redakteur) M. Savčić:

„Vzemite v roke strankarska glasila, pa boste videli, da v tej naši državi ni niti enega poštenega in pravega človeka. Vsi so sami lumpi, lažniki, podkupljeni, izdajalci itd.“

In, Korošci, veste, kaj pravi k temu kranjski list „Jugoslavija“? Menite, da se je kar hitro postavil v bran, razburjen in razjarjen, v bran za „dobro majko“ — „zlato“ Jugoslavijo? Oh ne, motite se! nasprotno vam dostavi:

„Kako žalostna resnica našega dejanskega položaja!“ Torej pravi sam, prizna sam, da je gola, bridka resnica.

Mi Korošci pa baramo vas tujce, ki ste prišli tam gori iz te blažene dežele: Veljajo zgornje besede gospodine Savčiča za vas tudi? Kaj??

„Orientalske razmere.“

Tudi resni Korošci, zavedni in zvesti svoji domovini, bodo rekli: To gre že kakor toča, eden udarec proti drugemu, poprej „Država brez poštenja!“ in zdaj kar navrh spet „Orientalske — torej toliko kot turške — razmere!“ To je malo preveč, menite? Ja, v Jugoslaviji pač drugače ni, ne moremo pomagati. Tudi te besede je pisal kranjski list „Jugoslavija“ z dne 22. avgusta. Torej iz enega in istega lista — samo z enega dne — bridke solze Prekmurcev, žalostna resnica država brez poštenja in iz istega dne orientalske razmere! Iz tega, Korošice naj razvidite, koliko gnilega je v blaženi državi SHS! Toliko bridkih solz pretaka en sam list en dan! Zdaj še-le pomislite, koliko je v celi jugoslovanski državi listov in dan za dnevom tako — potem, rojaki, veste, kako srečno in kako dobro je živeti pod sceprom srbskih Karagjorgjevičev. Vsi stanovi zmerjajo, delavci, uradniki, kmeti, obrtniki itd., zdaj pridejo tudi še enoletni prostovoljci — Einjährig-Freiwillige.

„Jugoslavija“ piše:

„Kako se sedaj z enoletnimi prostovoljci postopa, je skoro neverjetno. Vpoklicani so bili pred kratkim dijaki l. 1898. in 1899. Med temi jih je mnogo, ki so že po več mesecev služili v jugoslovanskih armadi s činom (šaržo) iz bivše Avstrije, nekaj pa jih je celo takšnih, ki so že položili oficirske izpite. Vse to se kratkomalo ne upošteva ter se z njimi postopa kakor z rekruti, ki doslej še niso bili pri vojaki. — Takšne in podobne pritožbe od strani vojaštva nam prihajajo z vseh strani. Merodajne oblasti naz gledajo na to, da napravijo konec

tem orientalskim razmeram!“

Koroški očeti, koroška mati, koroško dekle, koroški fant, kako bi šlo Korošcem, kako bi ravnali Jugoslovani še-le z našimi fanti, ko se enoletni prostovoljci že tako bridko pritožujejo, ki imajo vendar povsod „Vorzug“? Tudi nad nas orientalske — turške razmere???

„Korupcija sem, korupcija tja.“

Po listih, letakih, po shodih in taborih agitirajo Jugoslovani s tem, kako bogata je Jugoslavija živil, koliko bo izvažala, pol sveta bo od nje odvisnega in bo kupoval od nje. Nasproti temu smo prinesli iz raznih ljubljanskih listov zmiraj na novo vesti, kako draginja narašča od dne do dne, slišimo obupane klice z Ljubljane in drugih krajev Jugoslavije. Ljubljanski list „Jugoslavija“ pa sodi zdaj na novo o izvozu:

„Korupcija sem, korupcija tja!“

„Politiki, ki imajo še pošten značaj (so tako frdamano redko sejani? No, saj je „država brez postenja!“ op. ur.), naj posvetijo vso energijo boju proti korupciji, naj poskrbe za red in poštenost v ministrstvih, pri železnici in carini (colu)!“

Korošci in Korošice! Morete si misliti hujšo sodbo? To je ljudovlada? To je „država“ kmetov in delavcev?

Prevaljski „Mir“ pa je nesramen dovolj, da hujska (st. 44): „Mi hočemo živeti — in to je mogoče le v Jugoslaviji!“

Tako vi premodri — prsmojeni gospodje! Veste, kaj je nam rekel uradnik iz Kranjskega, ko se je mudil te dni v Celovcu: „Rešiti nas morejo le boljševiki!“

Tako se izrazi uradnik! Pa le počakajte, pride še boljše! V ljubljanskem listu „Naš Glas“ z dne 29. julija beremo: „Poštni odpravniki so res najbolj uboge pare sveta! Se do danes jim ni poštna uprava izplačala 120 % draginjskih doklad, od 25 % dokladah pa sploh ni več nobenega govora. Kaj nameravajo z nami? Najbrže mislijo, da mi živimo lahko od zraka (Luft). Oblekli se bomo pa v kurje perje in namazali s smolo, da nam ne odpade. — Vprašamo merodajno oblast, koliko časa bo nas še „pitala“ z — obljubami?“

Torej, Korošci, za koga je ta „bogata“ Jugoslavija, za koga je ves izvoz dober? Za koga drugega kakor le za bogatine, kapitaliste, velike trgovce in požrešne banke? Pa lajajo in tulijo: „Le v Jugoslaviji moreš živeti!“

Socialdemokrat Kristan, najboljši poznavalec jugoslovanskih delavskih razmer je zabrusil gospodi besede:

„Delavci ne morejo živeti s svojim zaslužkom. Toda takrat, ko delavec pride s svojimi zahtevami, mu pravijo: Tisi boljševik. Če lakote pogine, ni boljševik, ampak veren kristjan!“ — Tako Korošci, delavci in delavke, bodite le „verni kristjani“, pa mirna Bosna!

Kako pa s kmetom? Nek naš znanec je bil zadnji čas na urlavb na Stajerskem v Apaški kotlini, ki leži zraven Radgone (Radkersburg). Radgona je postala, kakor veste, z velikim veseljem zadnji čas zopet avstrijska. Apaška kotlina pa leži pod Muro (Mur) in je zasedena po Jugoslovanih. Južno te kotline so Slovenske Gorice. Pred kratkim so imeli tamošnji kmeti — iz Apaške kotline in Slovenskih Goric — veliko zborovanje, na katerem so med burnim pritrjevanjem vseh protestirali proti Jugoslaviji, in to vse le zaradi gospodarstva. „Ruiniрани smo, prišli bomo vsi na nič, kam bomo prodajali? Na drugi strani pa imamo visoke izdatke in strašne cole in strahovite štajre!“ Tako so klicali. Bil je pa tudi kmet tam iz Mariborske okolščine. Ta je žalostno rekel: „Kaj vpijete že danes! Počakajte eno leto! Potem boste še-le vpili, potem še-le videli! Tudi naši kmeti so med vojsko bili poplašali vse dolgove. In zdaj? Po tem kratkem času, kar smo v tej Jugoslaviji, smo že zopet vsi zadolženi — črez glavo! Ja, tako se godi . . .“

In ti koroški kmet, ti koroška kmetica?

Komunisti — boljševiki.

„S strahovitimi davki na vse se mora ljudstvo prisiliti . . . To je edini izhod iz močvirja! Ako se ta neusmiljeni in kruti boj ne prične, bomo zaslišali prav kmalu pred našimi vrati korake onih, ki bodo polomljeni državni in gospodarski aparat Jugoslavije vzeli v svoje roke in to so delavski sveti boljševiške jugoslovanske države . . .“

Te besede je pisal ljubljanski list Brejca „Slovenec“ dne 15. avgusta t. l.

In zares, že enpar dni navrh je zaslišala Jugoslavija korake onih, ki bodo njen polomljen državni in gospodarski aparat vzeli v svoje roke: V Belgradu so pri občinskih volitvah zmagali komunisti! Ljubljanski „Naprej“ poroča iz Belgrada od 23. avgusta:

„Komunisti dobijo mesto predsednika (Vorsitzender = Bürgermeister), podpredsedstvo (Bürgermeisterstellvertreter) in 30 odbornikov v belgrajskem mestnem zastopu.“ Tem 32 komunistom stoji nasproti le osem radikalcev, šest demokratov, pride pa tudi še en republikanec. Hrvatski list „Riječ“ poroča, da je sedaj v Srbiji 16 komunističnih in 1 republikanska občinska uprava!

Toliko, Korošci — rojaki, smo bili dolžni vam poveti. Zdaj pa pomislite malo: V celi Avstriji še ene komunistične občinske uprave ni; zakaj v Jugoslaviji, „zlati, bogati“ deželi? In zakaj samo v Srbiji toliko??

„Sestra vojna.“

„Beogradski dnevnik“ prinaša pod naslovom „Pravi brat“ članek, v katerem piše o voditeljih srbskih radikalcev takole:

„Vojna je nekomu vojna, nekomu sestra. Za večino našega naroda je bila res vojska, strašna in grozovita. Onim pa je bila sestra: Ljuba Jovanović, pred vojno moralna propalica, zida sedaj vilo, ki je največja in najlepša med vsemi vilami v okolici Belgrada. Momčilo Ninčič gradi peteronadstropno (fünfstöckig) palačo — pred vojno se mu ni o tem niti sanjalo! Marko Gjurjič, pred vojno moralna propalica, je vložil v Narodno banko 100.000 zlatih frankov. Stojan Protič, si je po vojni kupil pohištvo, ki je največji luksuz v celem Belgradu; prinesla mu je ga vojna. Pašič je ustanovil v Parizu banko, ki se je sedaj preselila v njegovo hišo v Belgrad Pašičev sin, telesno zdrav, ki ni vojne niti videl, ima v tej banki službo, za katero prejema na leto 40.000 dinarjev pod pogojem, da se — ne dotakne nobenega dela.“

Korošci, hočete tudi vi takih ministrov, takih „zastopnikov“ ljudstva?

„Zločin nad državo!“

Nad katero državo? Ej, kaj barate! Nad Jugoslavijo se veda, ki jo hvalijo le jugoslovanski priganjači pri nas na Koroškem in jo imenujejo „državo kmetov in delavcev“. Rojaki in rojakinje, ja, pogledajte to „državo kmetov in delavcev“! Ljubljanski list „Jugoslavija“ piše dne 25. avgusta t. l. pod napisom:

„Zločinski absolutizem.“

„Včeraj je bil podpisan ukaz, s katerim se uveljavlja s finančnim zakonom in vsemi prilogami državni proračun (Staatsvoranschlag) za leto 1920/21.“

„Tako se glasi suhoparno uradno poročilo iz Belgrada. In vendar je tako važno in usodno, kakor malokatero. Pred svetom bi si težko izstavili slabše in sramotnejše spričevalo (Zeugnis). — Poleg pravice zakonodajstva je glavna pravica in dolžnost vsakega parlamenta kontrola nad državno upravo, ima dolžnost, da varuje interese prebivalstva. — Že tretji mesec živimo brez proračuna, sedaj pa vlada ne more počakati še par dni, da bi dobila odobrenje od parlamenta. Že ta stran je žalostna dovolj!“

„Se bolj kričeča krivica pa postane vladni ukrep, če pomislimo na stvarne posledice njenega sklepa. Sprejeti proračun ni navadni proračun. Letošnji predlogi finančnega ministra obsegajo dalekosežna in usodna določila za vso državo: počefvorjenje vseh direktnih davkov s tem, da bo treba plačevati mesto v kronah v istem številu dinarjev, več novih davkih (Marija, koliko pa še? op. ur.), razširjenje srbskih monopolnih zakonov na celo državo, kar je med najslabšim. Ti zakoni so postareli, okostneli in za moderne razmere škodljivi (petrolej-monopol, cigaretni papir-monopol, užgalice-monopol, sol-monopol!).“

„Tako bodo že obstoječo nezadovoljstvo po celi državi le še bolj podžgali.“

„Sklep ministrskega sveta je zločin nad državo!“

„Šikane carine čutijo direktno le trgovec in industrija. Šikane monopola in nove davke pa bo občutilo najširše ljudstvo.“

„In zahtevalo bo pojasnilo in račune!“

Kranjci torej kar kričajo o „kričeih krivicah“. Tako „sijajno je zasijalo solnce bliščeče svobode“ v Jugoslaviji! To so pravice ljudstva, da ga ministri sploh ne barajo več! Povečajo se takse od 20 dinarjev na 100, od 10 dinarjev na 50, od 200 dinarjev na 500 itd. Sodnijske pristojbine za 400 %, vse druge za 100 % itd. Mesto sedanjih davkov na vino in mošt se uvede nov davek in sicer K 32 od 100 l vina, K 8 pa za mošt. Na 100 kg cukra se bo plačevalo 100 dinarjev, na 100 kg kafeja — 100 din., na 100 kg knajpa — 30 din., na 100 l olja — 20 dinarjev, na 100 l ruma — 300 dinarjev, na 100 l vina s 15 % — 30 din., na 100 kg sveč — 20 dinarjev in tako dalje in tako dalje!

Jugoslovani, le nosite vašo kožo na prodaj! Nas Korošce pa pustite pri miru!

Glasovi iz Prekmurja.

Sakovič Jožef in tovariši so naredili vlogo na višji šolski svet. V vlogi beremo med drugim:

„Prekmurje se je bridko varalo (ogoljufalo) v svojem upanju. Prekmurci so upali, da so iz Slovenije po duhu in srcu bratje prišli k njim, kateri njihovih svetih čutenj ne bodo žalili. Zdaj pa morajo videti, da so v Prekmurje prišli ljudje tujega duha in nečutljivega srca, zagrizeni protivniki krščanstva: uradniki, odvetniki in posebno učitelji, kateri hočejo tukaj svoje novopoganske ideje razširjavati. Prekmurci se tem hudobnim nameram kar najenergičneje protistavljajo in zahtevajo za se

pravico samoodločbe!“

In „Jugoslavija“ z dne 27. avgusta poroča: „V nedeljo, 15. t. m. so naznanili duhovniki raz prižnico, da se vrši v petek, 20., velik praznik sv. Štefana, kralja vogerskega, patrona naše dežele. — V petek, na državni praznik Madžarske, so cvrli in pekli in so se oblekli v najlepše obleke. Vse, kar leže in grede, je šlo demonstrativno k slovesni maši. In tudi slo-

vensko ljudstvo je šlo tja in molilo k sv. Štefanu, kralju vogerskemu. — Mimogrede bodi omenjeno, da murskosobotski duhovnik Slepec ni dovolil na predvečer Vidovega dne slov. uradništvu, da bi poskušalo zapeti v cerkvi našo himno „Bože pravde“ z orgljami, izgnal jih je kratkomalo iz cerkve. — O ja, za kralja vogerskega agitirati raz prižnico in maševati slovesno mašo, trgati slovenske lepake raz zidov in jih teptati v blatu — to pa, to!“

Torej rojaki, protistavljajo se Jugoslovanom povsod zatirani kraji — naši brati in naše sestre v Mežiški dolini, protistavljajo se na Slovenskih Goricah in Apaški kotlini in protistavljajo se Prekmurci — ne glede na druge dele Jugoslavije in ne glede na Jugoslavijo kot tako, kjer nezadovoljnost narašča od dne do dneva!

Mi Korošci in Korošice pa naj štimamo za to Jugoslavijo?

Iz zasedenega ozemlja.

Z Rožne doline. 30. avgusta se je priklatila prigelbanda pod vodstvom Štajerca Pečnika, gerenta (!) Andrejčič in sekreterja Parltna k stanovanju župnika Feinig, da bi mu pokazali jugoslovansko ljubezen in kulturo. Obstavili so hišo in vpili: „Smrt Nemčurju, podne ali ponoči, mrtev mora biti!“ Pijani kot so bli, so vpili pred oknom druge partaje. Skoz okno so molili revolverje, da je žena delavca E. sestrašena pod postelj zlezla. — Tscherne Vincenc, ki se uči pri kolarju Ulbingu v Kotu, občina Št. Jakob, je šel 24. avg. v les. Slovansko misleči Miklavčič p. d. Lavrič v Gorincah ga je kratkomalo napadel in tepel. Ferlitschka Leopolda so (Šent Jakob), ko se je vračal ob 1/2 10 zvečer domu, pretepli in ranili koroški „Jugoslovani“, bilo jih je 10—12, poznal je samo znanega pretepača Gabriela Petric. — Jugoslovanski financar Kovačič je tepel in ranil Lepuschitza, posestnika v Krošičah v njegovi lastni hiši, priče so njegove hčerke Marija in Uršej. Lepuschitz je koroški „Wahlauschuß“ Na Dravi! — Štefan Raupert, begunec iz Svetnevesi, je 30. avgusta dal zapisati (protokol): Lani sem bil interniran v Ljubljani, a sem ušel v Celovec. Ko se je demarkacijska linija odprla, sem bil parkrat na obisk pri moji ženi v Svetnevesi. Mudil se pa nikoli nisem dolgo, ker se je govorilo, da me bodo zaprli. Soboto, dne 28. avgusta sem šel zopet k moji ženi in odtod na Bistrico, da obiščem moje ljudi. Ko se vračam iz Bistrice, me sreča na potu proti Šent Janž žandar, ki mi reče, da me zapre, če ne odstranim belo-rdeči koroški „Abzeichen“. Zmerja me nemčurja, ko tega ne storim. Jaz pravim: Če sem jaz nemčur, je on Čuš. Na to potegne bodalo (Dolch), plani na me, me rani in oklofá. Nezavesten sem se zgrudil na tla.

Pribijemo ta poročila. Neverjetno je, kako postopajo jugoslovanski hujskači, financarji in žandarji — gliha vkup štriha! — pred očmi glasovalne komisiji napram našemu ljudstvu. V resnici noben Korošec svojega življenja ni več varen! „Mir“ v Prevaljah pa piše 30. avgusta t. l. nesramno: „Pri nas v coni A sta vladala do sedaj res mir in red. Ni bilo niti manjših nemirov. Ljudstvo je opravljalo mirno svoj posel ter je bilo popolnoma varno imetja in življenja! Misdo postenjak!“

Korošci, poznate vi večje nesramnosti? Naš odgovor:

Vse naj stima zeleno!

Pokrče. Tukajšna birta sta poskrbela zopet za nemške napise. 28. avgusta pa pride žandar Smole po ukazu vahtmajstra Makelanc pri birtu Krassnig, nemški napis se mora takoj odstraniti! Krassnig se je res dal oplasiti. Pri gostilni Wedenig, je žandar dobro vedel, ne bi imel tega uspeha; no, in tako so razbili tablo ponoči. Balkanska — satanska kultura!

Doberlavas. Vse hiše imajo bandere-zastave razen kloštra, farovža, šole in 4 ali pet hiš jugoslovanskih podrepnikov. Tudi gospa Koberer, pri kateri je žandarmerija in dr. Ehrlich (prístno slovansko ime!), je razobesila koroške farbe. Vahtmajster Mazerol je zahteval, da se zastava takoj odstrani. Ga. Koberer mu pa pove, da je to njena hiša, zastopite tuji?!“

Dopise je uposlati:
Uredništvu „Koroško Korošcem“, tiskarna Leon, Celovec.